

min højtærede Ven og Partifælle det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen. Naar han uden videre ud fra mine Udtalelser søgte at skyde mig i Skoene, at jeg stod her som en varm Forsvarer for Ryslinge Valgmenighed og dens Præst, vil jeg absolut protestere. Der er ikke i min Tale et Ord af Forsvar, saa snart vi bevæger os inde paa det aandelige Omraade — jeg mener inde paa det Omraade, hvor dette høje Ting intet som helst har at skulle have sagt. Derfor vil jeg ogsaa sige til den højtærede Socialminister og til det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen, som synes at finde hinanden ogsaa i dette, at naar de mener, at den Slags Forhandlinger i denne Sal er forargelige, er jeg ikke uenig med dem. Men saa vil jeg bede begge de Herrer om at holde sig borte derfra.

Hvad Ret har f. Eks. den højtærede Socialminister til at staa her og udtale sig om Rørdam og hans Daabsritual og sige: Det er mig utiltalende, det er Udtryk for Tro og Tvivl paa en Gang o. s. v. Det ved den højtærede Socialminister ikke et Ord om, og hvis den højtærede Minister vil prøve at føre noget Bevis her, skal han over i Menighedens og Præstens Samvittighed at søge det. Dér vil jeg bede baade den højtærede Socialminister og det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen holde deres Fingre fra, for de har ingen Ret til at komme dér; og det er det, jeg ogsaa føler, at jeg ingen Ret har til, og derfor taler jeg hverken i den ene eller den anden Retning om en Vurdering af det aandelige Fællesskab, der er mellem Menigheden og dens Præst derovre. Jeg spørger den højtærede Socialminister: Hvorledes kan han staa op her og karakterisere Menighedens Præst og ikke med et Ord nævne Menigheden derovre, al den Stund det offentlig er tilkendegivet, at Menigheden og dens Præst staaar sammen som en Enhed?

Jeg er enig med dem i denne Sal, der saa stærkt hævder dette, at Rigsdagen skal ikke være nogen Synode, og vi har Ret til at vise ethvert Forsøg, der bliver gjort i saa Henseende, tilbage.

Den højtærede Socialminister brugte i Gaar den Vending — jeg tror næsten ogsaa, at det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen var inde paa det samme, deres Synspunkter med Hensyn til disse Forhold falder jo i en forbløffende Grad sammen —: Det er en offentlig Hemmelighed, det ved alle, at Præsterne tager ikke Trosbekendelsen bogstavelig, og den højtærede Socialminister sagde: Biskop Ostenfeld har jo skrevet en Pjece, i hvilken han siger saadant noget

som, at Himmelfarten ikke skal tages saadan bogstaveligt, det er billedlig Tale. Jeg har ogsaa læst den Pjece af Biskop Ostenfeld og ved godt, hvad Biskoppen skriver deri, men jeg vil gerne i Anledning af disse Udtalelser sige til den højtærede Socialminister, som jeg sagde i Gaar i min Tale, at naar Spørgsmaalet er om Forholdet til Trosbekendelsen, saa er vi ikke alle stillet ens, for nogle er det let — og til dem maa formodentlig de Præster og Biskopper høre, som siger, at det behøver kun at tages aandeligt —, for andre falder det svært, og jeg ved nogen Besked med, at der ude i det kristne Lægfolk ofte er store Vanskeligheder ved at komme i det rette Sandhedsforhold til Trosbekendelsen. Det ved jeg, det har jeg Erfaring for, og Pastor Rørdam har ved Lejlighed fortalt mig nogle Eksempler paa Erfaringer, han under sin Præstegering har gjort i lignende Retning.

Men jeg vil her føje til, at disse Vanskeligheder ude i det kristne Lægfolk opstaaar netop paa Grundlag af de Udtalelser, som kommer fra Præster og Biskopper om, at de ikke saadan skal forstaa det hele efter Bogstaven. Jeg skal ikke dømme de to Parter imellem, men jeg vil altsaa sige, at ovre paa den Egn, hvor jeg bor, har jeg gjort nogle Erfaringer med Hensyn til, hvilke Vanskeligheder — jeg vil ikke sige hvilken Skade, for det er ikke altid til Skade at komme i aandelige Vanskeligheder — det har forvoldt derovre, at Folkekirken lader en Mand som Pastor Eriksen i Tved staa herinde i København og ganske uantastet sige, at det allerbedste, som kunde ske for Folkekirken, var, at den forsagede Trosbekendelsen med Djævelen og det alt sammen. Jeg vil henstille til den højtærede Kirkeminister, at han, hvis han vil være Vogter af den danske Folkekirke, ogsaa tager denne Side af Sagen under Overvejelse (*Socialministeren* [Borgbjerg]: Skal han smides ud?). Jeg hører, den højtærede Socialminister siger: Skal han smides ud? — saadan med en Haandbevægelse. Hvorfor skulde Pastor Rørdam smides ud? Hvorfor har den højtærede Socialministers Kollega gjort det? Og den højtærede Socialminister har været bekendt med dette Forhold. Han skulde smides ud.

Jeg vil altsaa sige, at det volder Vanskeligheder, store Vanskeligheder, og disse Vanskeligheder afsætter sig paa to Maader ude i det kristne Lægfolk. Det afsætter sig for det første paa den Maade, at mange i det kristne Lægfolk vender Tanken ind i sig selv og siger: Vi maa selv danne os vor Kristendomsopfattelse, og efterhaanden faar